

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Gfv.VII.30.746/2017/4.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke
 . Hamvas Ákos előadó bíró
 . Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Perédi Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.332/2017/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Törvényszék 21.P.21.414/2016/11. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálattal érintett rendelkezését - a perköltségre is kiterjedően - megváltoztatja és a keresetet e körben is elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes számára 86.100 (nyolcvanhatezer-száz) forint első- és másodfokú együttes eljárási költséget, valamint 82.700 (nyolcvankétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. május 5. napján - többek között - a felperes, mint adós és zálogkötelezett, és az alperes, mint hitelező között közjegyzői okiratba foglaltan svájci frank alapon nyilvántartott lakáshitel kölcsönszerződés jött létre. A szerződés III. pontja - többek között - azt rögzítette: „a Szerződő felek

megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőknél vezetett számlái és a hitelezők vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el. Az Adósok és Zálogkötelezettek alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adós terhére fennálló kölcsön és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelezők felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa".

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében - egyebek mellett - a perbeli szerződés III. pontja fent idézett rendelkezései tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209/A. § (2) bekezdése és a fogyasztóval kötött szerződésekben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdésének b) és j) pontja alapján.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a perbeli szerződés III. pontja hivatkozott rendelkezése tisztességtelenségét. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felülvizsgálati eljárás tárgyát képező szerződéses rendelkezés kapcsán rámutatott, hogy tisztességtelen a fogyasztói szerződés azon kikötése, amelynek alapján a fogyasztó mindenkor tartozását a vele szerződő fél egyoldalú közlése alapján a közjegyző által kiállított közokirat tanúsítja, így a rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjaiba ütközik.
- [5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Ítélete indokolásában rámutatott, hogy a vitatott szerződéses rendelkezés egyoldalú és feltétlen alávetést tartalmaz, azzal a következménnyel jár, hogy az alperes a szerződésből eredő követelése fennállását és összegét a maga által egyoldalúan, a fogyasztó közreműködése nélkül elkészített nyilvántartás adataival igazolhatja. Ilyen kikötés hiányában az egyik fél által egyoldalúan a másik fél közreműködése nélkül elkészített nyilvántartás nem rendelkezne nagyobb bizonyító erővel, mint a fél saját nyilatkozata. Ezért a keresettel érintett szerződéses rendelkezés megkönnyíti a fogyasztóval szemben igényérvényesítést, megnehezítve egyúttal a fogyasztó jogait tartozása összegének vitatása során, így a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen.
- [6] A másodfokú bíróság szerint a vitatott szerződéses rendelkezés arra kényszeríti a felperest, hogy a hitelező nyilvántartásának mindenkor tartalmát annak ismerete nélkül, előzetesen fogadja el, felhatalmazva ezzel az alperest arra, hogy a felperes teljesítésének szerződésszerűségét eldönthessék. Mindezek alapján ez a szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján is tisztességtelen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes kereseti kérelmét teljes egészében elutasító határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontja alapjába ütköző módon jogszabálysértő: tévesen értelmezi a támadott szerződéses rendelkezést, mivel az nem fordítja meg a felperes mint fogyasztó hátrányára a bizonyítási kötelezettséget és nem jogosítja fel a hitelezőt a felperes szerződésszerű teljesítésének kizárólagos megállapítására. Kiemelte, hogy a közokiratba foglalt szerződés a támadott szerződéses rendelkezés nélkül is megfelel a végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek. Hivatkozott arra, hogy az alperes nyilvántartási kötelezettségét jogszabály írja elő, a régi Ptk. 209. § (5)

bekezdése alapján pedig nem tekinthető tisztességtelennek az a szerződéses rendelkezés, amelynek tartalmát jogszabály állapítja meg.

- [8] A felperes felülvizsgálati ellenkérmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [10] A Kúria az EBH2018.G1. számon közzétett gazdasági elvi határozatban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott a régi Ptk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a Vht. 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.
- [11] A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét arra tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját is sérti. A Kúria úgy ítélte, hogy ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés. A Kúria e körben utal a BH2018.146 számon közzétett határozatban foglaltakra.
- [12] A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszöveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az alperest a fogyasztó - nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját - teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az alperessel szerződő fél - a felperes - kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse [rég Ptk. 283. §], ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint.
- [13] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, a régi Ptk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pontjának az 1. pontban idézett rendelkezése tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősül.
- [14] A Kúria a kifejtettek értelmében a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a kölcsönszerződés III. pontja tisztességtelenségének megállapítása iránti keresetet is elutasította.

Záró rész

- [15] A Kúria döntése alapján mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperest az régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire és az alperes által lerótt fellebbezési és felülvizsgálati illetékre - az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.
- [16] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2018. június 19.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Hamvas Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül: